

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/389/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613213370
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Sopková Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7613213370.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu I. G. S. s.r.o., so sídlom D., D.É. O. XX, IČO: 44 219 717, právne zastúpený Advokátska kancelária Hovan, Hospudka, s.r.o., so sídlom Spišská Nová Ves, Ing. Kožucha č. 1, IČO: 47 233 419, proti žalovanej D. Q. T. D. T., T., L. C. C. X, IČO: 35 555 777, o zaplatenie 288,73 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo 4. júna 2015 č.k. 2C/198/2013-131

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v napadnutom výroku o trovách právneho zastúpenia a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi z titulu škody na motorovom vozidle sumu 264,43 €, trovy konania 167 €, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v časti 24,30 € konanie zastavil.

Ďalšími výrokmi uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu žalobcu v sume 153,83 € a povinnosť zaplatiť na účet súdu preddavkované trovy štátu v sume 126,86 €, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 150 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a úspešnému žalobcovi, ktorý si uplatnil trovy právneho zastúpenia v sume 307,66 € (za 9 úkonov právnej služby, z toho 8 úkonov po 21,58 €, 1 úkon po 10,79 €, k tomu náhrada hotových výdavkov a DPH) priznal trovy právneho zastúpenia vo výške 153,83 €, t.j. v jednej polovici, súdny poplatok vo výške 17 € a zložené náklady za znalecké dokazovanie vo výške 150 €, pričom uviedol, že trovy v priznanej výške považoval za účelne vynaložené. Poukázal na znenie ustanovenia § 150 ods. 2 O.s.p. a argumentoval, že použitie tohto ustanovenia sa viaže len na splnenie podmienky, že ide o drobný spor a trovy konania by boli neprimerané pohľadávke. Aký pomer výšky trov k výške pohľadávky treba považovať za neprimeraný zákon neustanovuje, preto posúdenie neprimeranosti trov konania voči pohľadávke zákon ponechal voľnej úvahe súdu, rovnako ako rozhodnutie, či trovy znížiť alebo ich vôbec nepriznať.

Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku o trovách právneho zastúpenia, podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o trovách konania zmenil tak, že žalobcovi prizná náhradu trov právneho zastúpenia v plnej výške 307,66 €. Zároveň uplatnil trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 35,96 €, pozostávajúce z úkonu právnej služby vo výške 21,58 €, náhrady hotových výdavkov, tzv. režijného paušálu v sume 8,39 € a 20% DPH.

Žalobca v odvolaní uviedol, že aj keď trovy právneho zastúpenia vo výške 307,66 € uplatnenú sumu po jej čiastočnom späťvzati prevyšujú o 43,23 €, nie je ich výška neprimeraná výške uplatneného nároku, žalobca žiadnym spôsobom nezneužíval svoje postavenie, žalobu bol nútený podať po tom,

ako žalovaná odmietala plniť. Spor nie je možné považovať za formulárový návrh, ktorý je postavený na jednoduchej právnej argumentácii a jednoduchom právnom vzťahu medzi žalobcom a žalovanou. Spor medzi nimi nie je možné považovať za bežný, bez zložitých právnych úprav, nakoľko v konaní bolo nutné uplatniť niekoľko právnych predpisov (cestný zákon, zákon o cestnej premávke, Obchodný a Občiansky zákonník), ktorých uplatňovanie je pre laika takmer nemožné. Právny zástupca žalobcu vykonal vo veci len nevyhnutné úkony. Poukázal na skutočnosť, že výklad právneho predpisu nesmie obmedzovať, resp. brániť účastníkovi konania v reálnom uplatňovaní základného práva, ktorým v danom prípade je právo byť zastúpený v konaní pred súdom osobou právne vzdelanou. Zdôraznil, že žalobca sa dal právne zastúpiť až po tom, čo mu bol doručený odpor žalovanej proti vydanému platobnému rozkazu, ktorý bol spracovaný právne vzdelanou osobou. Žalobca nie je právne vzdelaný, preto bol nútený poveriť svojím zastupovaním v konaní advokáta. Žalovaná odmietala priznať čo i len časť uplatneného nároku, na pojednávaniach ju zastupovala osoba právne vzdelaná, a preto bolo na mieste, aby aj žalobca bol právne zastúpený. Žalobca predtým, ako podal žalobu, vyzval žalovanú na úhradu spôsobenej škody, čo žalovaná odmietla a na svojom postoji zotrvala počas celého predsúdneho aj súdneho konania. Na základe tohto jej postoja bolo potrebné v konaní ustanoviť súdneho znalca, ktorý jednoznačne potvrdil, že koleso žalobcu nabehlo na výtlk na ceste v správe žalovanej. Žiaden úkon právnej pomoci advokáta žalobcu nie je možné považovať za účelovo vykonaný a vyplýval zo stavu konania a postoja žalovanej.

Žalovaná ostala v odvolacom konaní nečinná.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok vo výroku o trovách právneho zastúpenia spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

V preskúmvanej veci žalobca uplatnil proti žalovanej nárok na náhradu škody vo výške 288,73 € z dôvodu, že dňa 4.2.2013 na neoznačenej vozovke na Mlynskej ulici v Smižanoch, ktorá je v jej správe, došlo k poškodeniu disku kolesa na jeho motorovom vozidle Škoda Superb. Žalobca vzal späť svoj návrh v časti 24,30 € (oprava prierazu pneumatiky) a v prevyšujúcej časti bol v konaní úspešný.

Podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Trovy vynaložené účastníkom konania v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, prípadne procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku.

Podľa ustanovenia § 150 ods. 2 O.s.p., ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať, alebo znížiť.

Citovaným ustanovením bol zákonom č. 384/2008 Z.z., účinným od 15. októbra 2008 novelizovaný Občiansky súdny poriadok.

Potrebné je mať na zreteli, že zákon dáva „možnosť“, nie povinnosť, využitia moderačného práva súdu v drobných sporoch. V takom prípade nemusia byť dané dôvody hodné osobitného zreteľa a ani nemusí ísť o výnimočnú situáciu. Popri skutočnosti, že ide o drobný spor (§ 200ea), postačuje, ak trovy konania sú neprimerané pohľadávke. Posúdenie primeranosti medzi pohľadávkou (správnejšie medzi hodnotou predmetu sporu a medzi výškou trov), opätovne ponecháva zákonodarca na súdnu prax. Vzhľadom na sadzby súdnych poplatkov a výšku tarifnej odmeny advokátov, stanovené všeobecne záväznými predpismi, by však bolo zrejme nesprávne za neprimerané trovy konania vyhlásiť paušálne trovy, ktoré prevyšujú hodnotu predmetu sporu (komentár k O.s.p.). Samotný zákonodarca v dôvodovej správe k novele Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 384/2008 Z.z. uvádza, že obdobne ako v nariadení EP a Rady (ES) číslo 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, predkladateľ navrhol pristúpiť k zníženiu neprimeraných trov, ktoré sú voči pohľadávkou v drobných veciach neprimerané. V týchto konaniach trovy konania predstavujú niekoľko násobne vyššiu sumu ako samotná pohľadávka. Cieľom súdnych konaní v takýchto veciach má byť vymoženie pohľadávky s čo najnižšími nákladmi a nemôže prevažovať záujem na vedení konania z dôvodu, že ide o zaujímavé veci z hľadiska odmeny advokáta. Spoločnosti, ktoré takéto pohľadávky

hromadne uplatňujú, majú možnosť výberu advokáta, ktorý pristúpi na uplatňovanie a vymáhanie takýchto pohľadávok za takých podmienok, že veriteľ nebude mať žiadnu ujmu a pre advokáta stále zostanú tieto veci vzhľadom na ich množstvo, zaujímavé.

Aplikácia tohto ustanovenia teda prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že je namieste náhradu trov konania nepriznať, alebo znížiť. Je vždy potrebné rozhodovať s prihliadnutím na konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj na to, aby sa dosiahol účel súdneho konania, ktorým je spravodlivé a zákonné rozhodnutie vo veci. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky spočíva na oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola jeho právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok Ústavy vykonávajú (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 Ústavy Slovenskej republiky).

Výklad právneho predpisu nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze zo 17. decembra 2004, sp. zn. II. ÚS 31/04-30, okrem iného, uviedol: „Pri tomto výklade je potrebné venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatkového protokolu. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkov, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne, napr. takou výnimkou je nepriznanie náhrady trov konania podľa § 150 O.s.p.“

Prvostupňový súd sa pri rozhodovaní o trovách konania neriadil vyššie uvedenými právnymi predpismi a nevyvodil vo veci správny záver.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa nie je zrejmé, aké právne úvahy podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, na ktoré sa odvolal, ho v otázke trov konania viedli k rozhodnutiu o ich znížení. Prvostupňový súd uviedol, že za účelne vynaložené trovy považuje trovy právneho zastúpenia v jednej polovici, neuviedol však, podľa akých kritérií posudzoval účelnosť a primeranosť, resp. neprimeranosť uplatnenej pohľadávky vo vzťahu ku trovám konania, a prečo žalobcovi priznal trovy právneho zastúpenia znížené na jednu polovicu.

Aj keď sa v danom prípade jedná o drobný spor, odvolací súd dospel k záveru, že priznanie náhrady trov právneho zastúpenia žalobcovi v jednej polovici nie je správne a zákonné, zvlášť s prihliadnutím na skutočnosť, že trovy vynaložené v konaní boli účelné pri uplatnení a bránení práva. V tomto smere teda záver súdu prvého stupňa nebol správny.

Aj keď sa v tomto prípade jedná o druh sporu, ktorý je považovaný za drobný spor, nejde o spor na základe tzv. formulárových žalôb, ktoré si nevyžadujú zložitejšiu právnu úpravu, kedy vyhotovenie žaloby nemožno považovať za náročný a zložitý proces. Právny zástupca žalobcu musel vykonať úkony právnych služieb, ktoré sú v danej veci potrebné. Vzhľadom na charakter sporu s prihliadnutím na primeranosť trov konania vo vzťahu k uplatnenej pohľadávke, dospel odvolací súd k záveru, že trovy konania žalobcu sú opodstatnené nielen do výšky zaplateného súdneho poplatku a nákladov na znalecké dokazovanie, ale aj v trovách právneho zastúpenia.

Odvolací súd v nadväznosti na vyššie uvedené konštatuje, že trovy, ktoré žalobcovi vznikli, je možné považovať za účelne vynaložené pri uplatnení a bránení jeho práva na súde, pričom v spore bol žalobca úspešný.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, preto zrušil rozsudok v napadnutom výroku (§ 221 ods. 1 písm. h/, ods. 2 O.s.p.) a vec vrátil súdu prvého stupňa. Jeho úlohou v ďalšom konaní bude opätovne rozhodnúť o náhrade trov právneho zastúpenia medzi

účastníkmi v súlade so zákonom a právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 226 O.s.p.).

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Výroky rozsudku, ktorým bolo žalobe vyhovené, konanie bolo zastavené, a žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť preddavkované trovy štátu, neboli napadnuté odvolaním ani jedným z účastníkov konania a nadobudli právoplatnosť, preto neboli v odvolacom konaní preskúmané.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.